

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล เป็นสถาบันการศึกษาของรัฐบาล สังกัดกระทรวงศึกษาธิการ จัดตั้งเมื่อ พ.ศ.2518 ปัจจุบันการจัดการศึกษาในสถาบันเทคโนโลยีราชมงคลมี 14 คณะ และ 35 วิทยาเขตในหลายภูมิภาคและได้จัดทำหลักสูตรให้ได้มาตรฐานเป็นที่ยอมรับของสังคมโดยคณะกรรมการได้กำหนดกรอบแนวคิดของการพัฒนาวิชาชีพสายศิลปกรรมในตรงกับแผนพัฒนาการศึกษาระยะที่ 8 (พ.ศ. 2540-2544) มากที่สุดในด้านการศึกษาเพื่ออาชีพ (สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล, 2540 : 1-12) สถาบันเทคโนโลยีราชมงคลได้ทำการเปิดสอนหลักสูตรศิลปกรรมบัณฑิต วิชาเอกออกแบบผลิตภัณฑ์ โดยในปีพ.ศ. 2539 ทางทบวงมหาวิทยาลัย ได้กำหนดชื่อปริญญา กลุ่มสาขาวิชา วิชาศิลปกรรมและประยุกต์ศิลป์ โดยให้ใช้ชื่อว่า "ศิลปบัณฑิต" หลักสูตรศิลปบัณฑิต สาขาออกแบบผลิตภัณฑ์มีจุดมุ่งหมายเพื่อผลิตบัณฑิตนักออกแบบที่มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ เชี่ยวชาญในสาขาวิชาชีพออกแบบ สามารถพัฒนางานออกแบบด้วยหลักการค้นคว้าวิจัยและพัฒนาในรูปแบบผลิตภัณฑ์ ในด้านความงามและประโยชน์ใช้สอย พร้อมด้วยคุณธรรมและจริยธรรมที่ตรงตามนโยบายของแผนการศึกษาแห่งชาติฉบับที่ 8 ด้านการประกอบอาชีพ (หลักสูตรศิลปกรรมบัณฑิต มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล, 2532) วิชาประวัติการออกแบบผลิตภัณฑ์ รหัสวิชา 07-520-101 สังกัดอยู่ในหมวดวิชาบังคับ ใช้สำหรับสอนนักศึกษาหลักสูตรศิลปบัณฑิต สาขาวิชาออกแบบผลิตภัณฑ์ ภาควิชาศิลปประยุกต์ มีเนื้อหาเกี่ยวกับการศึกษาประวัติความเป็นมาของการออกแบบ วิวัฒนาการในช่วงปฏิวัติอุตสาหกรรม รูปแบบของการออกแบบ ปัจจัยที่มีผลต่อการออกแบบ และประวัติผลงานของนักออกแบบที่สำคัญ (หลักสูตรศิลปกรรมบัณฑิต มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล, 2532) วิชาประวัติการออกแบบผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม รหัสวิชา 12-900-232 หมวดวิชาชีพขั้นพื้นฐาน ใช้สำหรับสอนนักศึกษาหลักสูตรเทคโนโลยีบัณฑิต สาขาวิชาออกแบบผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม (หลักสูตรเทคโนโลยีบัณฑิต มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล , 2548)

หากการจัดการศึกษาสามารถนำเอาความรู้และเทคโนโลยีเข้าสู่กระบวนการผลิตด้านอุตสาหกรรมได้อย่างมีประสิทธิภาพ สามารถพัฒนาทักษะ ฝีมือ ความรู้ ความชำนาญการของแรงงานไทยให้สอดคล้องกับความทันสมัยของเทคโนโลยีในปัจจุบัน หากการศึกษาสามารถสร้างผู้นำรุ่นใหม่ได้จริงเราก็คงจะได้บ้านเมืองที่มีประสิทธิภาพ (วิชัย ต้นศิริ, 2550) ในปัจจุบันสภาพสังคม

และเศรษฐกิจนับว่าเป็นหัวใจสำคัญในการพัฒนาประเทศ ทุกประเทศทั่วโลกให้ความสนใจในการส่งเสริมอุตสาหกรรม เพื่อผลิตสินค้านำเงินตราเข้าประเทศให้มากที่สุด จึงทำให้มีการแข่งขันในด้านการค้า และสิ่งสำคัญที่ทำให้สินค้าได้รับความสนใจ คือ การออกแบบ ซึ่งต้องมีอาศัยความแปลกใหม่เพื่อเรียกร้องความสนใจของผู้บริโภค (ไพฑูริย์ ทองทรัพย์, 2542) การเปลี่ยนแปลงต่างๆ ทางสังคมและวัฒนธรรมได้เกิดการผสมผสานกัน ความเคลื่อนไหวของการออกแบบในระดับพื้นฐานมีมากขึ้น นักออกแบบในปัจจุบันจึงควรคำนึงถึงองค์ประกอบพื้นฐาน เช่น ปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมที่ส่งผลกระทบต่อ การออกแบบ หรือความสอดคล้องของวัฒนธรรมต่อการออกแบบเพื่อใช้เป็นแนวทางการสร้างสรรค์งาน (ศิริวัฒน์ แสนเสริม, 2547)

นวนน้อย นุญวงศ์ (2542) กล่าวว่า หลักฐานทางประวัติศาสตร์สามารถให้คุณค่าในเนื้อหา และสรรพความรู้ทางวิชาการ เพื่อก้าวต่อไปโดยไม่ต้องย้อนมาลองผิดถูกซ้ำกับที่บรรพบุรุษได้เคยทำได้ การศึกษาประวัติการออกแบบผลิตภัณฑ์เป็นการศึกษาทำความเข้าใจหลักเกณฑ์ที่มีในอดีตว่ามีผลกระทบต่อลักษณะรูปทรงการใช้สอย วัสดุและกรรมวิธีการผลิตของงานออกแบบนั้นๆ เพื่อให้เกิดความเข้าใจถึงวิธีการที่นักออกแบบใช้แก้ปัญหา วิรุณ ตั้งเจริญ (2545) กล่าวว่า กระบวนการออกแบบเป็นผลมาจากแนวความคิดของนักวิทยาศาสตร์ นักจิตวิทยา และนักเทคโนโลยี การศึกษาประวัติการออกแบบเป็นผลพวงหรือเป็นภาพสะท้อนของความรู้ความคิด ข้อมูลการออกแบบเชิงประวัติศาสตร์จะเป็นพื้นฐานแนวคิดในการออกแบบสร้างสรรค์สิ่งใหม่และสามารถช่วยกระตุ้นความคิดให้กับการออกแบบในอนาคตได้เป็นอย่างดี

ปัจจุบันการออกแบบนับเป็นสิ่งสำคัญและนักออกแบบที่ดีควรจะมีความรู้เกี่ยวกับพื้นฐานการออกแบบเป็นอย่างดีเสียก่อนจึงจะทำให้การออกแบบมีประสิทธิภาพ การศึกษาถึงความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับการออกแบบ เช่น ความหมายของการออกแบบ ประวัติและความเป็นมาของการออกแบบ ความจำเป็นที่จะต้องมีการออกแบบ และคุณสมบัติที่ดีของนักออกแบบที่ดี การศึกษาผลงานในอดีตจนถึงปัจจุบันจากแนวคิดของบุคคลต่างๆ จะช่วยพัฒนาแนวคิดในการออกแบบยิ่งขึ้น (ไพฑูริย์ ทองทรัพย์, 2542) และหากผู้เรียนมีความรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับความหมาย ประเภท และประวัติความเป็นมาของการออกแบบอย่างถ่องแท้ จะทำให้ผู้เรียนสามารถทำความเข้าใจการเรียนการสอนออกแบบได้ง่ายขึ้น (จารุพรรณ ทรัพย์ปรง, 2548) ความจำเป็นและความสำคัญของวิชาประวัติการออกแบบที่มีต่อนักศึกษาในสาขาวิชาที่พอกแบบผลิตภัณฑ์นั้นได้มีนักวิชาการและผู้ทรงคุณวุฒิให้ทัศนะที่น่าสนใจไว้หลายท่าน เช่น พาศนา ตันตลักษณ์ (2526) กล่าวว่า คุณสมบัติของนักออกแบบ เป็นผู้ที่มีความสนใจงานสร้างสรรค์ในยุคต่างๆ กัน เพื่อศึกษาถึงงานออกแบบในแต่ละยุค จะมองเห็นความงดงามและทัศนคติของผู้ออกแบบนั้นๆ เพื่อเป็นบทเรียน ทำให้งานสร้างสรรค์เจริญรุดหน้ากว้างขวางยิ่งขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับ มาโนช กงกะนันท์ (2538) ซึ่งกล่าว

ว่า ความรู้เรื่องประวัติการออกแบบจะเสริมสร้างให้นักศึกษาเป็นนักออกแบบที่มีโลกทัศน์กว้างไกล มีความมั่นใจในศาสตร์ของตนยิ่งขึ้น และสามารถสร้างผลงานที่มีประสิทธิภาพมากขึ้น และ ตรีภพ บุญรอด (2536) ได้กล่าวถึง ลักษณะแนวทางในการเรียนการออกแบบ และเนื้อหารายวิชาการออกแบบประเภทต่างๆ ว่ามีลักษณะเนื้อหาใกล้เคียงกัน เนื้อหาส่วนหนึ่งในการเรียนออกแบบ คือ ศึกษาความหมาย คุณค่าและประวัติของการออกแบบ

ในชั้นเรียนวิชาประวัติศาสตร์ การซักถามจะช่วยให้ผู้เรียนเกิดองค์ความรู้ และสร้างความเข้าใจให้แก่ผู้เรียนได้ (Kenneth Jackson, 1998) จุดเด่นที่เป็นเอกลักษณ์เฉพาะของการเรียนการสอนวิชาประวัติศาสตร์ คือ ผู้เรียนไม่รู้วิธีประยุกต์ใช้ความรู้ที่ได้จากการเรียนการสอนวิชาประวัติศาสตร์ ซึ่งปัญหานี้พบได้ทั่วไปในการสอนวิชาประวัติศาสตร์ (Williamson G. McDiarmid and Peter Vinten-Johansen, 2000) ปัญหาการเรียนการสอนวิชาประวัติศาสตร์ คือจะสร้างให้ผู้เรียนเกิดกระบวนการเรียนรู้ได้อย่างไร ผู้สอนจะสามารถช่วยผู้เรียนที่มีความรู้ในระดับผิวเผินให้กลายเป็นผู้มีความรู้ในแนวคิดได้อย่างไร และจะสามารถจัดการเรียนการสอนอย่างไรให้ผู้เรียนสามารถเข้าใจถึงสมมติฐานที่มาที่ไป ของสิ่งต่างๆ ในอดีตมากกว่าจะเข้าใจหรือเรียนรู้เพียงแค่ประโยชน์ใช้สอยหรือความงามของผลิตภัณฑ์เท่านั้น (Peter Seixas, 1994) หัวใจของการปฏิรูปการเรียนรู้ที่ผ่านมากการเรียนการสอนเน้นให้ผู้เรียนท่องจำ ทำให้การเรียนเป็นเรื่องยาก น่าเบื่อหน่าย ทำให้เด็กไม่ฉลาด คิดไม่เป็น ทำงานไม่เป็น ดังนั้นผู้สอนจะต้องหาทางทำเรื่องการเรียนรู้ให้เป็นเรื่องสนุก และสามารถพัฒนาศักยภาพของมนุษย์ได้อย่างเต็มที่โดยใช้ผู้เรียนเป็นตัวตั้ง (หวน พิณรุฬพันธ์, 2548) วิชาประวัติการออกแบบเป็นวิชาที่ว่าด้วยเรื่องราวความรู้ด้านประวัติการออกแบบซึ่ง การศึกษาในส่วนของทฤษฎีการออกแบบนั้นทำกันเพียงผิวเผิน ไม่ส่งเสริมความสามารถนักออกแบบในด้านการวิเคราะห์ อันทำให้การออกแบบของชาติล้าหลังไปเพราะจำกัดเนื้อหาส่วนใหญ่วางวนอยู่ที่ตัวผลิตภัณฑ์ และมุ่งอยู่กับเก็บรวบรวมประวัตินักออกแบบ การจะพัฒนาองค์ความรู้ทางด้านการออกแบบท่ามกลางการพัฒนาแรงงานและทักษะทางด้านกรออกแบบในสังคมไทยควรจะทำให้ความสำคัญกับการปูพื้นฐานความรู้ความคิดด้วย (พรสนอง วงศ์สิงห์ทอง, 2547) วิชาทางประวัติศาสตร์เป็นวิชาบรรยาย ที่กล่าวถึงแนวคิด ทฤษฎี เหตุการณ์ความเป็นมาต่างๆ ในอดีต การเรียนการสอนวิชาประวัติศาสตร์เต็มไปด้วยเนื้อหาที่ต้องจดจำเป็นจำนวนมาก ปัญหาที่เป็นเอกลักษณ์ของผู้เรียนวิชาประวัติศาสตร์ คือ เนื้อหา การทดสอบ ความสามารถในการสังเกตและจดจำสภาพ (Robert B. Bain, 2000)

ไพฑูริย์ สีนลรัตน์ (2524) กล่าวว่า การเรียนการสอนศิลปะในระดับอุดมศึกษา ผู้เรียนจะต้องเรียนวิชาพื้นฐานที่ความจำเป็นก่อน เพราะศาสตร์ต่างๆ มีความสัมพันธ์กันในแต่ละวิชาชีพ วิชาประวัติศาสตร์ศิลปะจะช่วยส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ การคิดวิเคราะห์อย่างมีเหตุผล ส่งเสริม

ให้เด็กได้เป็นผู้ชื่นชมและบริโภคในงานศิลปะ ส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ จินตนาการ รสนิยม และคุณค่าความงามในสังคมได้ (ประเวศ วะสี, 2532) วิชาประวัติศาสตร์ศิลป์เป็นวิชาที่มุ่งศึกษาแนวความคิดในการสร้างสรรค์ผลงาน ให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ และชื่นชมผลงานของเหล่าศิลปินที่ได้สร้างสรรค์ผลงานขึ้นมา การรับรู้ถึงประสบการณ์ทางศิลปะเป็นการปลูกฝังให้เห็นถึงคุณค่าของศิลปะในความรู้สึกของผู้เรียน โดยเฉพาะในเรื่องของความคิดสร้างสรรค์และทัศนคติที่ดี จะช่วยตอกย้ำให้เห็นว่าการศึกษาระดับนี้มีเป้าหมายเพื่อพัฒนามุมมองทัศนคติ ความรัก ชื่นชมและซาบซึ้งในศิลปะ และตระหนักว่าการศึกษานี้มุ่งพัฒนามุมมองความคิด ผ่านประวัติศาสตร์ศิลป์เป็นการส่งเสริมประสบการณ์การเรียนรู้ในแนวใหม่ผ่านการมองด้วยสายตา (สงัด อุทรานันท์, 2529)

การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเป็นกระบวนการของการดำเนินงานที่มีระบบแบบแผน สงัด อุทรานันท์ (2526) กล่าวว่า กิจกรรมการเรียนการสอนเป็นกระบวนการดำเนินงานซึ่งประกอบด้วยส่วนสำคัญ คือ การวางแผนการสอน การดำเนินการสอน วิธีการสอน สื่อการสอน และการวัดและการประเมิน ส่วนทางด้านสภาพแวดล้อมทางด้านการเรียนการสอนเป็นส่วนสำคัญที่เป็นตัวเร่งที่มีอิทธิพลต่อการเรียนรู้ Luca and Kent (1968) กล่าวว่า องค์ประกอบที่สำคัญของสภาพแวดล้อมของการเรียนการสอนวิชาประวัติศาสตร์ คือ บรรยากาศของการเรียนการสอน พฤติกรรมของอาจารย์ กิจกรรมเสริมหลักสูตร สิ่งอำนวยความสะดวกในการเรียนการสอน บทบาทผู้บริหาร วินัยของผู้เรียน กิจกรรมสนับสนุนการ ความสัมพันธ์ระหว่างผู้สอนกับผู้เรียน ผู้เรียนกับผู้สอน และการบริการทางวิชาการ นอกจากนี้ยังได้จำแนกสภาพแวดล้อมออกเป็น 2 จำพวกคือ สภาพแวดล้อมทางกายภาพ และสภาพแวดล้อมทางสังคม G. Williamson McDiarmid and Peter Vinten-Johansen (2000) กล่าวว่า องค์ประกอบการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาพุทธิปัญญา มีหลายแนวทาง เช่น กระบวนการสอน ขอบเขตเนื้อหา การวิเคราะห์ สังเคราะห์ การจดจำ การเรียงลำดับ เหตุการณ์ การบรรยาย การวัดและประเมิน จะช่วยเสริมสร้างทักษะทางด้านพุทธิพิสัยได้ดีขึ้น สนับสนุนให้ผู้เรียนรวมกลุ่มการทำงานเพื่อทักษะฝึกได้แย่งและอภิปรายอย่างมีเหตุผล จะยิ่งช่วยให้ผู้เรียนมีความรู้ที่กว้างขวางขึ้นได้

การเรียนประวัติศาสตร์ศิลป์เป็นการสอนที่เน้นความรู้เชิงพุทธิปัญญา ซึ่งในการสอนจริงอาจมีการสอดแทรกเรื่องของความรู้สึก และทักษะเข้าไปด้วย เพื่อเสริมความเข้าใจให้ดียิ่งขึ้น โดยมีองค์ประกอบในการสอนคือ วัตถุประสงค์ เนื้อหา กิจกรรมการเรียนการสอน สื่อการสอน และการวัดประเมินผล (อำไพ ตีรณสาร, 2543) ซึ่ง ชาญชัย อาจิ้นสามจาร์(2537) กล่าวว่า การเรียนการสอนประวัติศาสตร์ศิลป์ทำให้ผู้เรียนสามารถแสดงออกถึงพัฒนาการเรียนรู้ทั้ง 3 ด้าน คือ 1. ด้านสติปัญญา คือ ความรู้ความเข้าใจ การคิดวิเคราะห์ สังเคราะห์ และประเมินค่า 2. ด้านทัศนคติและอารมณ์ คือ ความรู้สึกเห็นพ้อง ไม่เห็นพ้อง ความชอบไม่ชอบ และ 3. ด้านทักษะ

คือ ความคล่องแคล่ว ความชำนาญในการกระทำได้ด้วยตนเอง ผู้สอนจึงควรใช้รูปแบบการจัด การเรียนการสอนที่ส่งเสริมให้เกิดการพัฒนาและความเจริญงอกงามในพฤติกรรมด้านต่างๆ

สมาคมศิลปศึกษาในสหรัฐอเมริกา ได้เสนอแนวการสอนประวัติศาสตร์ศิลป์ไว้ 4 แนวทาง คือ 1.แนวการสอนตามยุคสมัยทางศิลปะ 2.แนวการสอนตามแง่มุมเฉพาะ 3.แนวการสอนตาม ความสนใจ 4.แนวการสอนรายบุคคล (Paterakis,1979) ซึ่งในการจัดการเรียนการสอนนั้นควร คำนึงถึงสภาพความพร้อมของผู้เรียนเป็นสำคัญ (Feldman and Newcomb,Whilla,1978 อ้างใน Young, 1980) และจากงานวิจัยของ Lehman (1997) เรื่อง Constructivist Inquiry for the Study of History : Learning from Small – Group Discussions in an American Studies Classroom เป็นวิธีการเรียนรู้ทางหนึ่งที่ทำให้เกิดความเชี่ยวชาญในความรู้ทางด้านประวัติศาสตร์ วิชาประวัติศาสตร์การออกแบบเป็นวิชาที่อาศัยหลักการคิดแบบมีเหตุผล มีรูปแบบวิธีคิดถึงที่มา ที่ไปอย่างมี ลำดับขั้นตอน การสอนวิชาประวัติศาสตร์การออกแบบต้องสอนให้นักเรียนเกิดกิจกรรมทางสมอง มากกว่าทักษะทางด้านการจัดจำ หรือความเข้าใจ

ตามแนวความคิดการจัดองค์ประกอบทางการเรียนการสอนของ ทิศนา แชนมณี (2547) และ อภรณ์ ใจเที่ยง (2537) ซึ่งประกอบด้วย 1. วัตถุประสงค์การเรียนการสอน 2. การกำหนด เนื้อหา 3. กระบวนการสอน 4. สื่อการเรียนการสอน 5. การวัดและประเมินผล 6. ผู้สอน 7. ผู้เรียน โดยผลจากการศึกษาวิจัยจะทำให้ทราบถึงสภาพและปัญหาการเรียนประวัติการออกแบบผลิตภัณฑ์ในแต่ละส่วนประกอบตามสภาพความเป็นจริงในปัจจุบัน ซึ่งช่วยให้สามารถ พิจารณาเลือกวิธีการที่เหมาะสมนำไปใช้ในการจัดการเรียนการสอนได้โดยคำนึงถึงสภาพและ ปัญหาตามจริง เพื่อให้การจัดการเรียนการสอนในวิชาประวัติการออกแบบผลิตภัณฑ์มีประสิทธิภาพ ดีขึ้น

จากการศึกษาผลการวิจัยของ บรรลือ ขอรวมเดช (2533) "เรื่องสภาพและปัญหาการสอน ศิลปะปฏิบัติในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ กรุงเทพมหานคร" ผู้สอนมีการเตรียมตัวน้อยเนื่องจากติด ภารกิจหลายด้าน ผู้เรียนไม่ยอมรับผลการประเมินจากคิดว่าผู้สอนมีอคติและไม่มีความสามารถ เพียงพอ อาคารสถานที่ยังไม่เพียงพอต่อความต้องการ สื่ออุปกรณ์ที่ใช้ขาดความทันสมัย และจาก ผลการศึกษางานวิจัยของปรววรรณ ดวงรัตน์ (2541) เรื่องการศึกษาสภาพและปัญหาการเรียน การสอนศิลปะภาคปฏิบัติ สาขาทัศนศิลป์ในสถาบันอุดมศึกษาเอกชน พบว่าการเรียนการสอนนั้น อาจารย์ผู้สอนคำนึงถึงปัญหาทางด้านความแตกต่างทางความรู้พื้นฐานทางด้านศิลปะของนัก ศึกษา การวางแผนการสอนเน้นให้เกิดการพัฒนาทางด้านความคิดสร้างสรรค์และทักษะฝีมือ สภาพห้องเรียนและห้องปฏิบัติการทางศิลปะควรมีความพร้อม ทันสมัย และมีสถานที่สำหรับ

แสดงผลงานอย่างพอเพียง อาจารย์มีการแลกเปลี่ยนความคิดเห็น ดิซิม วิจารณให้คำแนะนำผู้เรียนได้อย่างทั่วถึง

จากผลการวิจัยของ สุภาภรณ์ อุ่นเมตตาคิจิต (2541) ได้ทำการวิจัยเรื่อง “การศึกษาการสอนวิชาประวัติศาสตร์ศิลป์ ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา” พบว่าการสอนวิชาประวัติศาสตร์เป็นการสอนประสบการณ์ด้วยภาพ ผู้สอนเป็นผู้ถ่ายทอดความรู้สู่ผู้เรียนผ่านทางหนังสือประกอบการเรียน สื่อและอุปกรณ์ที่ใช้ในการศึกษาเล่าเรียนขาดความทันสมัย ทำให้ทราบว่าการเรียนการสอนในรายวิชาประวัติศาสตร์ศิลป์การเตรียมความพร้อมในการสอนของครูและสื่อมีความสำคัญต่อผลการเรียนของผู้เรียนเป็นอย่างมาก และจากงานวิจัยของ ทวี ไพสิฐพัฒนพงษ์ (2545) ได้ทำการวิจัยเรื่อง “ ผลการสอนวิชาประวัติศาสตร์ศิลป์ด้วยคอมพิวเตอร์ช่วยบูรณาการการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย การเรียนในรายวิชาประวัติศาสตร์ศิลป์ด้วยสื่อเทคโนโลยีอันทันสมัยพร้อมภาพประกอบ 4 สีสวยงาม การส่งเสริมการเรียนรู้ในห้องเรียนเรียนภายในบทเรียนช่วยให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนดีขึ้น

การทำวิจัยจะช่วยให้ทราบถึงสภาพและปัญหาการเรียนการสอนวิชาประวัติศาสตร์การออกแบบผลิตภัณฑ์อย่างเป็นระบบสามารถบ่งชี้สภาพและปัญหาการจัดการเรียนการสอนวิชาประวัติศาสตร์การออกแบบที่เป็นรูปธรรม ช่วยให้ผู้สอนมีโอกาสในการคิดใคร่ครวญถึงเหตุผลของการปฏิบัติงาน และสามารถบอกได้ว่าการจัดการเรียนการสอนที่ปฏิบัติไปนั้นได้ผลหรือไม่เพราะอะไร ผู้เรียนส่วนใหญ่จึงไม่ชอบวิชาประวัติศาสตร์การออกแบบผลิตภัณฑ์ เหตุใดการจดจำเรื่องราวทางประวัติศาสตร์การออกแบบผลิตภัณฑ์จึงไม่ได้รับความสนใจจากผู้เรียน ทั้งที่เป็นสิ่งสำคัญที่ต้องเรียนรู้ เหตุใดการจัดการศึกษาจึงไม่ได้ผลทั้งที่มีการจัดหนทางการเรียนรู้ไว้แล้วอย่างมากมาย และช่วยให้ผู้สอนสามารถตัดสินใจเลือกกระบวนการสอนอย่างมีเหตุผลและสร้างสรรค์ อันจะให้ผลประโยชน์ต่อผู้สอนในการที่จะจัดกระบวนการสอนให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาก้าวหน้าในด้านต่างๆ อย่างเหมาะสม

วัตถุประสงค์ของงานวิจัย

เพื่อศึกษาสภาพและปัญหาการเรียนการสอนวิชาประวัติศาสตร์การออกแบบผลิตภัณฑ์ หลักสูตรศิลปกรรมบัณฑิต มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล ในด้านต่างๆ ดังนี้ 1.วัตถุประสงค์การเรียนรู้ 2.การกำหนดเนื้อหา 3.กระบวนการสอน 4.สื่อการเรียนการสอน 5.การวัดและประเมินผล 6.ผู้สอน และ 7.ผู้เรียน

ขอบเขตของการวิจัย

1. การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ ซึ่งมีวิธีในการดำเนินการวิจัยโดยการเก็บข้อมูลด้วยแบบสัมภาษณ์ และแบบสอบถาม เพื่อศึกษาสภาพและปัญหาการเรียนการสอนวิชาประวัติการออกแบบผลิตภัณฑ์ หลักสูตรศิลปกรรมบัณฑิต มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลทั้ง 7 แห่งในการศึกษาภาคปลาย ปีการศึกษา 2549 คือ

1.1 สาขาออกแบบผลิตภัณฑ์ คณะศิลปกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี

1.2 สาขาออกแบบผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลกรุงเทพ วิทยาเขตเทคนิคกรุงเทพ

1.3 สาขาออกแบบผลิตภัณฑ์ คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์และการออกแบบ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร วิทยาเขตโชติเวช

1.4 สาขาออกแบบผลิตภัณฑ์ คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลรัตนโกสินทร์ วิทยาเขตเพาะช่าง

1.5 สาขาออกแบบผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม คณะศิลปกรรมและการออกแบบอุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลอีสาน วิทยาเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ นครราชสีมา

1.6 สาขาออกแบบอุตสาหกรรม คณะศิลปกรรมและการออกแบบ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา วิทยาเขตภาคพายัพ(เจ็ดยอด)

1.7 สาขาวิชาออกแบบอุตสาหกรรม คณะวิศวกรรมศาสตร์และสถาปัตยกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลตะวันออก วิทยาเขตอุเทนถวาย

2. กลุ่มประชากรที่ใช้ในการวิจัย มีทั้งหมด 2 กลุ่ม ได้แก่ อาจารย์ผู้สอน และนักศึกษาในสาขาวิชาออกแบบผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม หลักสูตรศิลปบัณฑิต มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล

2.1 กลุ่มอาจารย์ผู้สอน คือ อาจารย์ที่สอนในสาขาวิชาออกแบบผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม หลักสูตรศิลปบัณฑิต มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล จำนวน 7 ท่าน

2.2 กลุ่มนักศึกษา คือ กลุ่มนักศึกษาชั้นปีที่กำลังศึกษาในวิชาประวัติการออกแบบผลิตภัณฑ์ 196 จำนวน

คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย

1. การเรียนการสอน หมายถึง องค์ประกอบต่างๆ ของการเรียนการสอน 7 ด้าน คือ 1.ด้านวัตถุประสงค์การเรียนการสอน 2. การกำหนดเนื้อหา 3. กระบวนการสอน 4. สื่อการเรียนการสอน 5. การวัดและประเมินผล 6. ผู้สอน และ 7. ผู้เรียน

2. วิชาประวัติศาสตร์ออกแบบผลิตภัณฑ์ หมายถึง วิชาในหมวดวิชาบังคับปี 2 เทอม 1 รหัสวิชา 07520101 ศึกษาเกี่ยวกับรายละเอียดต่างๆ ของประวัติความเป็นมาและความจำเป็นของผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม ทั้งของไทยและสากล ศึกษารูปแบบยุคสมัย ตลอดจนรูปร่างและลวดลายต่างๆ ของผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมในประวัติศาสตร์

3. หลักสูตรศิลปกรรมบัณฑิต มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล หมายถึง หลักสูตรที่เปิดสอนในระดับปริญญาบัณฑิต สาขาวิชาออกแบบผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม อันมีทั้งสิ้น 7 แห่ง ที่ได้จัดให้มีการเรียนการสอน ซึ่งได้แก่ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี, มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา, มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลอีสาน, มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร, มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลรัตนโกสินทร์, มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล กรุงเทพมหานคร และมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลตะวันออก

วิธีดำเนินการวิจัย

1. การศึกษาค้นคว้า วิเคราะห์ข้อมูลและปัญหา โดยการสร้างกรอบ หรือแนวความคิด จากหนังสือ วารสาร เอกสาร ตำรา บทความ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2. ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ อาจารย์และนักศึกษา สาขาวิชาออกแบบผลิตภัณฑ์ หลักสูตรศิลปบัณฑิต มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล ปีการศึกษา 2549

3. การสร้างเครื่องมือ เป็นแบบสอบถาม (Questionnaire) ที่เป็นแบบตรวจคำตอบ (Check List) แบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) และแบบปลายเปิด (Open Ended)

4. นำเครื่องมือที่สร้างขึ้นไปให้ผู้เชี่ยวชาญได้ทำการตรวจสอบ

5. นำเครื่องมือที่ผ่านการตรวจสอบเรียบร้อยแล้ว ไปทดสอบใช้กับกลุ่มที่ใกล้เคียงกับกลุ่มประชากรจริง

6. ปรับปรุงและแก้ไขเครื่องมือ เพื่อให้มีความสมบูรณ์ มีความเหมาะสมมากที่สุด ก่อนที่จะนำไปใช้จริง

7. เก็บรวบรวมข้อมูล ด้วยการสอบถามความคิดเห็น และสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ

8. วิเคราะห์ข้อมูล โดยการนำมาหาค่าร้อยละ (Percentile) ค่ามัชฌิมเลขคณิต (Mean) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

9. นำข้อมูลที่ได้มาหาค่าทางสถิติ เพื่อนำไปใช้ในการสรุปผล ในรูปตารางประกอบ ความเรียง

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. จากผลการวิจัยสามารถใช้เป็นแนวทางในการพิจารณาเพื่อปรับใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาการเรียนการสอนวิชาประวัติศาสตร์ออกแบบผลิตภัณฑ์ ในหลักสูตรศิลปบัณฑิต มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล ให้สอดคล้องกับสภาพและปัญหาตามความต้องการของผู้เรียน

2. เป็นแนวทางให้ผู้บริหารจัดการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพ และตรงตามสภาพ และปัญหาของผู้เรียนและผู้สอนยิ่งขึ้น